MŪSŲ PASTOGĖ

XXVIII-ji metai

Australian Lithuanian Weekly "Our Haven"
Registered for posting as a newspaper category B.

Kaina / Price 50 c. 3.10.1977 Nr 39 (1501)

Jonas Andrašūnas — VĖJUOTA DIENA

ĮVYKIAI

TEITININKŲ KONGRESAS

Devintasis ateitininkų kongresas yko rugsėjo 1-4 Clevelande. Jame lyvavo ateitininkai sendraugiai, udentai ir moksleiviai. Jie posė-iavo visi drauge ir atskirai. Daly-vo vyskupai V. Brizgys, K. Salat- ir A. Deksnys, daug kunigų ir sauliečių. Viso arti 500. Dalyvių rpe matėsi veiklios ateitininkijos menybės: dr. A. Damušis, dr. P. sielius, prof. S. Sužiedėlis, prof. B. tkus, prof. A. Rubšys, redaktoriai n. dr. K. Bučmys ir kun. dr. K. imakas, dr. K. Keblys, B. Nainys, n. J. Šeškevičius ir daugelis kitų. Kongrese buvo aukojamos Mišios, arstoma Ateitininkų Federacijos nstitucija, laisvajame pasaulyje venančių ateitininkų ryšių palai-mo problema, periodinės spaudos kitų leidinių uždaviniai ir jų lei-bos sąlygos, įvairūs organizaciniai klai.

Kongreso dalyvius liūdino katali persekiojimas okupuotoje Lietu-je. Juos džiugino viltis, kad kata-ybė neabejotinai ištvers iki atei-inkai galės susirinkti savo kong san laisvoje Lietuvoje, išsilaisvi-sioje nuo svetimų ir savų perse-tojų. Čia labai derinosi prof. V. rdžio paskaita apie katalikiškąją sistenciją ir tautos likimą. Kongo svarbieji darbai bus atspaus-ti ateitininkijos žurnaluose.

Kongreso dalyviai išklausė muz. Mikulskio sukurtas Mišias, ku-s giedojo jo paties diriguojamas rlionio ansamblis. Jie matė A. dsbergio sukurtą ir D. Lapinsko suotą kūrinį "Šventas narvas". nuotaikas skaidrino R. Čybaitės ovaujamas Neringos studenčių mbūrio menas.

Kongrese dalyvavo ir Vliko pir-inkas dr. J.K. Valiūnas. Jis tu-o progos pasitarti su visa eile ininkijos vadų apie Lietuvos iš-silaisvinimo problemas ir apie galimą ir reikalingą Vlikui ateitininkų talkininkavimą.

Kongresas baigtas Ateitininkų himnu. (Elta)

NUŠAUTAS P.S. KRUTULIS

Rugsėjo 24 d. buvo nušautas Paulius Stasys Krutulis, 22 m. amžiaus, kovotojas už žmogaus asmens ir darbininko laisvę.

Jis tarnavo Melbourne kaip tramvajų konduktorius ir buvo atleistas, nes nesutiko įstoti į darbo uniją. Paulius buvo atviras antikomunistas ir kovojo prieš prievartinį darbininkų įjungimą į unijas. Atleistas iš darbo jis teismo keliu ieškojo teisybės, bet Supreme Court teisme bylą pralaimėjo ir Australijos geležinekliečių unija atleido jį iš darbo. Konfliktas su tramvajų ir autobusų unija prasidėjo dar kovo pabaigoje. Iki atleidimo ir net atleistas jis buvo darbe persekiojamas ir niekinamas, išdaužomi jo buto langai ir sekė įvairūs grasinimai. Atleistą iš darbo jį globojo ir rėmė antisocialistinė darbo partija ir kaip šios partijos atstovas jis ketino kandidatuoti senatą.

Po kelių dienų paaiškėjo, kad P.S. Krutulį nušovė jo paties brolis, vėliau pats pasidavęs policijai. Kalbama, kad šeimoje vyko nesutarimų politiniais motyvais.

* * *

Konfliktas federalinės vyriausybės su darbo unijom Australijoje atrodo prives prie ankstyvų rinkimų. Nors vyriausybė ir nekalba apie naujus rinkimus, bet iš užuominų galima spėti, kad rinkimai galį įvykti dar gruodžio mėn. Opozicijoje esanti darbo (Labor) partija skelbia kaip neišvengiamą faktą, kad rinkimai tikrai įvyks ir tam jau ruošiasi.

Tačiau Darbo partijai yra didelis klaustukas dabartinis jos lyderis Whitlam. Net patys darbiečiai abejoja, kad Whitlamui vadovaujant ši partija gali rinkimus laimėti. Galimas daiktas, kad ateiviai, kilę iš sovietų pavergtų kraštų, ir šį kartą gali nulemti rinkimus darbiečių nenaudai.

PRAŠO IŠDUOTI SUIMTUOSIUS

VLIKas rugsėjo 1 d. savo raštais, pasiųstais Valstybės departamento sekretoriui Cyrus Vance, Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos Ženevoje pirmininkui Theodor van Boven ir Amnesty International centrui Londone, prašė padaryti visus reikalingus žygius išvaduoti iš Sovietų kalėjimų: Vilniuje Feliksą **Petkų**, Antaną **Terlecką** ir Maskvoje Feliksą **Serebrovą**. Jie yra aktyvūs kovotojai už žmogaus teises. Petkus yra narys lietuvių grupės Helsinkio susitarimams remti, Terleckas, rodos, jo bendradarbis. Serebrev yra rusų Helsinkio grupės narys Maskvoje. (ELTA)

S.O.S. BRAZINSKAMS

Amerikos Konsulate

Melbourno vakariniam dienraščiui The Herald, rugsėjo 8 d. paskelbus nemalonią žinią apie numatomą Brazinskų grąžinimą į Rusiją Melbourno lietuviai neišsigando, bet kartu su kitų pavergtųjų tautų bendruomenėmis ėmėsi akcijos gelbėti Brazinskus nuo užtikrintos mirties.

Pavergtųjų Tautų Taryba, Joint Baltic Committee in Victoria ir Lietuvių Bendruomenė išsiuntė telegramas Amerikos Prezidentui, USA Teisingumo Departamentui ir Amerikos Ambasadoriui Canberroje.

Šį savaitgalį, rugsėjo 17 ir 18 dienomis Melbourno lietuviai rinko parašus peticijai prašant suteikti politinių pabėgėlių teises Pranui ir Algirdui Brazinskams.

Rugsėjo 20 d. 3 val. Generalinis Amerikos Konsulas Melbourne Mr. Robert A. Brand priėmė bendrą lietuvių ir Pavergtųjų Tautų Tarybos delegaciją, kurią sudarė Alb. Pocius, S.asys Stankūnavičius, S. Rozycki (lenkų), Forester (čekų) ir N. Kosenko (ukrainiečių).

Konsului buvo įteiktas bendras Pavergtųjų Tautų Tarybos protesto laiškas ir p. Algio Žilinsko parašyta lietuvių peticija su septyniais lapais parašų.

Delegacija išdėstė, kad Brazinskų nelaiko paprastais lėktuvo grobikais, nes nereikalavo nei įkaitų, nei išpirkimo mokesčio kaip daro arabų arba komunistų agentai. Jie norėjo tik pabėgti iš vergijos.

Brazinskų grąžinimas būtų didelis smūgis Lietuvos Rezistencijai ir sukeltų nusivylimo Vakarų pasauliu. Ypatingai nukentėtų Amerikos prestižas Rytų Europoje.

Mes lietuviaitaip pat negalime tylėti, nes Lietuvoje visi pasmerktų mūsų išeivių bendruomenes, jeigu mes bailiai nieko nedarytume Brazinskų išgelbėjimui.

Konsului pažadėjus reikalą pristatyti USA vyriausybei, buvo pasiūlyta susilaikyti nuo spaudos ir demonstracijų. Delegacija pažadėjo laukti demaršo rezultatų, bet vykstant deportacijoms patys žmonės spontaniškai išeitų su protestu. Ukrainiečių atstovas pridėjo, kad tada demonstracijos būtų taip pat efektingos, kaip buvo Whitlamui pripažinus neteisėtą Pabaltijo okupaciją.

Malonu paskelbti, kad Brazinskų reikale mes lietuviai esame ne vieni. Su mumis kartu stovi visos Pavergtųjų Tautų Melbourne esančios bendruomenės ir jų spauda.

Reikia tikėtis, kad ir kitų miestų lietuviai parems savo veiksmais Melbourno lietuvių akciją.

Alb. p.

BRAZINSKŲ REIKALU

Kaip jau žinome iš spaudos mūsų laisvės kovotojai pasiekę laisvės šalį Ameriką yra atsidūrę didžiausiame pavojuje, kokiame jie yra bet kada buvę. Melbourno "The Herald" 8.9.77 įdėjo ilgą straipsnį su antrašte "Deportation — to an execution". Amerikos Teisingumo departamentas jau yra išdavęs orderį deportavimui Algirdo Brazinsko, o spėjama, kad artimoje atietyje toks orderis bus išduotas ir jo tėvui Pranui.

Melbourno lietuviai kartu su Pabaltiečių komitetu, talkininkaujant lenkams yra pravedę didelę akciją. Klausimas kyla kas yra daroma Sydnejuje?

Tautos šventės proga Sydnejaus Lietuvių Klube specialiai Brazinskų paramai surinkta tik $ 14. Ar žinome, kad Brazinskai Amerikoje negali dirbti ir kad jie išsilaiko nuo bado tik mūsų aukomis?

Tikiu, kad paskaitę šią žinutę, pažvelgsite į savo sąžines. Siųskite telegramas Amerikos Prezidentui, rašykite laiškus pavieniai ar kolektyviai. Aukos Brazinskų pragyvenimui taip pat yra labai reikalingos.

Aukos gali būti siunčiamos Tautos Fondui, pažymint, kad jos yra skiriamos Brazinskams. Adresuokite Tautos Fondo iždininkui A. Kramiliui 83 Queen St. Canley Vale, N.S.W. 2166 tel. 727 3131.

A. Kramilius

carnivale '77

1977 m. Sydnejaus Carnivale dalyvauja ir lietuviai: tautinių šokių grupė Gintaras ir choras Daina. Lietuvių pasirodymai:

spalio 7 d., penktadienį, 7 val. vak. State Office Block salėje šoka Gintaras ir dainuoja Dainos choras.

Spalio 9 d., sekmadienį, 7 val. vak. šoka Gintaras Rotary Klube, Campsie.

Lietuviai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti ir palaikyti mūsiškių nuotaikas.

Dėmesys knygai

Nuolat ir nuolat vis pakalbame ir net nusiskundžiame, kad ne vien tik jaunimas sunkiai kalba lietuviškai, bet net ir mes patys savo kalbos nekontroliuojame kaskart vis kaišiodami į savo kalbą svetimybių. Negana to, jau seniai pastebėta, kad retas iš mūsų rūpestingiau save kontroliuoja. Daugumas patenkintas, kad tik susikalba ir supranta. Net ir geriausioj ir tautiniai sąmoningoj šeimoj vaikas grįžęs iš mokyklos parsineša daugybę svetimų žodžių, kuriuos nejučiomis įterpia kalbėdamas su namiškiais lietuviškai. Sudraustas vaikas stengsis jų nevartoti ir ras tinkamų ir lietuviškų žodžių savo išsireiškimams arba pasiklaus tėvų. Deja, daugumas nekreipia į tai dėmesio — svarbu, kad suprata, ką vaikas sako. Ilgainiui toji vaiko kalba virsta grynai angliška, o tėvai to nebodami jau pervėlai apsižiūri, kad jų vaikas lietuviškai nekalba. O čia užteko paprasčiausio budrumo vaiką perspėti, jį pakontroliuoti ir nuolat jo žodyną papildyti naujais žodžiais.

Bet kadangi net ir mūsų pačių lietuvių kalbos žodynas nuolat siaurėja, yra viena ir nepakeičiama priemonė savo kalbą praturtinti — tai knygų skaitymas. Tik skaitydamas knygas praturtinsi ne vien tik savo vaizduotę bei žinojimą, bet drauge ir išlaikysi gražią ir švarią savo kalbą.

Bet ar daug kas iš mūsų skaito lietuvišką knygą, jos pasigenda ar ieško? Į tai geriausiai atsakytų mūsų bibliotekų vedėjai, knygų platintojai ir net patys autoriai. Pačioje pradžioje skundėmės, kad lietuviškų knygų sunku gauti. Dabar jų yra, bet kokia tų knygų paklausa? Tokioj didelėj kolonijoj kaip Sydnejus išparduodama naujos knygos vos keli egzemplioriai. Biblioteka naudojasi labai ribotas skaitytojų skaičius. Jaunimas lietuviškos knygos tikrai neieško paprasčiausiai dėl to, kad sunkiai paskaito, jei iš viso paskaito. O nepaskaito kaip tik dėl to, kad lietuviškuose namuose lietuviška knyga yra labai retas svečias, patys tėvai neskaito, tai ką gi jie pasiūlys vaikui.

Vėl gi prieš lietuvišką knygą yra mūsų pačių daugumoje iš anksto nusistatymas: nieko gero mes neturime, mūsų rašytojų kūriniai esą žemo lygio, todėl nėsą reikalo ir laiko gaišinti jas skaitant. Ir kaip tik tokią nuomonę susidarę ją skelbia tokie, kurie lietuviškų (o gal ir kitokių) knygų nėra skaitę. Gaunasi tas pats, kaip ir kitose veiklos srityse: tie, kurie patys niekur nė pirštu neprisideda, daugiausia šūkauja kritikuodami kitų darbus. Kaip greit mes atbukome bet kokiems lietuviškiems reikalams, o drauge ir savo kalbai. Nejaudina mūsų faktai, kad kadaise lietuvis už lietuvišką knygą galvą guldė, buvo varomas į Sibiro katorgas, gi šiandie mums ta lietuviška knyga net dėmesio nepatraukia.

Jeigu lietuviška knyga būtų mūsų šeimos ir organizacijų dėmesio centre, tai šiandie tikriausiai netektų skųstis, kad vaikai nemoka lietuviškai ar lietuviškai nepaskaito. Turime, sakysime, daugybę organizacijų, bet ar nors viena savo programose turi įsirašusi knygų skaitymą? Šito, deja, nėra. Daugelis iš mūsų net ir laikraščio ištisai nepaskaito, o tik pasitenkina atsiversdami pranešimus ar skelbimus, kas kur vyksta ar ruošiama. Dėl to ir mūsų kalba skurdėja, mūsų tautinis sąmoningumas senka ir taip pamažu virstame beveidžiais žmonėmis. Ar tokia mūsų paskirtis?

(v.k.)

MIRUSIEJI

A.A. STASYS DUNDA

Krinta kaip audros išversti seni ąžuolai Adelaidės lietuvių bendruomenės stiprūs ramsčiai, iki mirties sąžiningai ėję apsiimtas pareigas. Stasio Dundos mirtis yra labai skaudus smūgis adelaidiškiams. Jo atsidavimas visuomeniškam darbui buvo pasigėrėtinai sąžiningas. Aktyviai įsijungęs į bendruomenės darbo vežimą dar 1957 m., jis tą darbą tempė iki staigios mirties. Matome jį keliose Apylinkės Valdybos kadencijose ir Lietuvių Sąjungos Valdybos įvairiose pareigose. Keletą metų prieš mirtį jis buvo "Adelaidės Liet. Žinių" administratorius.

Velionis savo jaunystę praleido Petrapily, kur tėvas buvo ten metalo fabrike meistru, Nevos paupy stebėdamas iš tolo rusų carų žiemos rezidencijos kupolus Carskoje Selo. Daug kartų yra buvęs Ermitaže, garsiojoje meno galerijoje. Petrapily jis su visa šaima išgyveno ir matė rusų revoliuciją. 1920 m. Dundai grįžta į Lietuvą ir tuoj pat tuomet jaunas Stasys stoja tarnauti Lietuvos geležinkelių valdyboje Vilniuje. Vilniaus netekus jis nepriklausomoje Lietuvoje tarnauja geležinkelio miškų eksploatacijos centre Radviliškyje kaip referentas. Taip Lietuvos geležinkelių Valdyboje jis ištarnavo iki pasitraukė iš Lietuvos 1944 m.

1928 m. Stasys vedė Onutę von Techleraitę ir išaugino tris sūnus, kurie visi yra inžinieriai: vyriausias sūnus Algis yra mechanikos inžinierius Holdeno fabrike Adelaidėje, Donatas elektros inžinierius, ir Ramūnas elektronikos inžinierius, dirbąs Melbourne.

Susipažinau velionį Stasį dar 1945 m. Doerfender D.P. stovykloje ir vėliau virš 3 metų išgyvenome drauge Seedorfo stovykloje.

Adelaidės liet. bendruomenė savo pasišventusį tarną pagerbė gausiu atsilankymu laidotuvėse. Kun. A. Spurgis savo pamoksle pabrėžė velionio pasišventimą ir duoklę bendruomenei. Tautine vėliava pridengtas karstas pakilo ant paaukštinimo krematoriumo koplyčioje. Bendruomenės vardu su velioniu atsisveikino apyl. v-bos pirm. p. V. Neverauskas ir buvusių Seedorf lietuvių vardu p. V. Dumčius. Tyliai skambant gūdiems laidotuvių muzikos garsams karstas nusileido amžinybėn.

Po laidotuvių Liet. Namuose Moterų Sekcija paruošė gražias šermenis. Gili užuojauta velionio našlei Onutei, sūnums, marčioms ir anūkams.

Stasys Dunda gimė 1902 m. gegužės 5 d., mirė 1977 m. birželio 21 d. Adelaidėje.

Vl. Dumčius

Royal Commission of Inquiry into Drug Trafficking

KARALIŠKOJI KOMISIJA TIRTI NARKOTIKŲ PREKYBAI

NARKOTIKAI

Dabar laikas spręsti šią svarbią problemą

SVARBUS PRANEŠIMAS VISIEMS

tėvams, mokytojams, studentams, policijos tarnautojams, gydytojams, paskaitininkams, dvasiškiams, narkotikų ligoniams, ir susirūpinusiems piliečiams

Jeigu turite žinių apie bet kokių narkotikų prekybą arba jei galite nurodyti asmenį ar asmenis, įveltus narkotikų prekyboje, jūs galite pagelbėti Komisijai trimis būdais

1 Suteikiant išsamią informaciją drauge paduodant ir savo vardą bei adresą.

arba

2 Suteikiant išsamią informaciją su savo pilnu vardu ir adresu bet prašant, kad jūsų vardas ir adresas būtų laikomas paslapty

arba

3 Suteikiant pilną informaciją anonimiškai. Jeigu pasirenkate šį būdą, malonėkite paminėti priemiestį ar vietovę, kur gyvenate ir savo pranešimo pirmo puslapio viršuje užrašykite šešių skaitlinių numerį. Įsidėmėkite savo numerį ir mums praneškite, kokiame laikraštyje tą numerį paskelbti norint su jumis susisiekti.

Arba jūs galite Komisijai paskambinti Sydnejuje tel. 231 4555.

"Šios Komisijos sėkmingumas daugumoje priklausys, kiek šios valstijos susirūpinę piliečiai su ja bendradarbiaus ir prisidės".

The Royal Commissioner,
Mr. Justice P.M. Woodward
10th August, 1977

Jeigu galvojate talkinti Komisijai vienu iš čia paminėtų būdų, rašykite šiuo adresu:

THE SECRETARY
ROYAL COMMISSION OF INQUIRY
INTO DRUG TRAFFICKING,
P.O. BOX 7059, G.P.O., SYDNEY 2001.

NEW SOUTH WALES GOVERNMENT

VIETOJ GĖLIŲ

Pagerbiant Moe mieste mir... Bronių Umbrasą, vietoje gėlių K... ženiauskų šeima Mūsų Pastogei ... koja $ 5.00.

NAUJA MOTERŲ ŠAULIŲ VADOV...

Rugsėjo 25 d., Bankstowne, L... tuvių Klubo patalpose, įvyko S... nejaus Dariaus ir Girėno Šau... Kuopos Moterų Sekcijos susirin... mas, kurį pradėjo šaulių Kuo... pirmininkas S. Pačėsa ir sekreto... vo šaulė p. J. Venclovienė. Šau... Kuopos pirmininkui padarius tru... pą pranešimą, buvo eita prie sek... čio darbotvarkės punkto, Mote... Šaulių Sekcijos Vadovės rinkim... nes buv. vadovė p. C. Protienė iš... vo pareigų pasitraukė. Buvo pas... lyta tik viena kandidatė šaulė ... šytoja A. Lukšytė - Meiliūnienė, ... ri vienbalsiai tapo išrinkta Mote... Šaulių Sekcijos Vadove.

Klausimuose ir sumanymuose ... sikalbėta įvairiais moterų sek... liečiančiais reikalais.

S.P...

Nuoširdžią užuojautą reiškiame Stasiui ir Collettei Ž u k a m s, Stasio broliui ROMUI Lietuvoje mirus.

Newcastle Liet. Choras
Newcastle Diskusijų Klubas
Newcastle Apylinkės Valdyba

Frank J. Siebert

LAIDOTUVIŲ BIURAS
49 Wakefield St., Adelaide
Tel. 223 5879 veikia ištisą parą
Per pastaruosius 27 metus esame glaudžiame kontakte su katalikišk... lietuvių bendruomene

VI T.S. artėjant.

ROVIZORINĖ UŽSIENIO AUTŲ — SVEČIŲ VIZITO DNEJUJE DIENOTVARKĖ.

Artėjant VI-jai T.S., Sydnejuje darytas užjūrio skautams-tėms imti komitetas: s.v.v.sl. Jeronis Belkus pirm., s.v.sl. Antanas kutavičius ir s.v.v.sl. Viktoras teris - vadovai parengimų ir ūkio kalams, s. Balys Barkus - sekrerius, apgyvendinimo ir informaci vadovas.

Provizorinė svečių lankymosi ograma numatyta tokia:

23.12.77 (penktad.), apie 10 val. ečiai atvyksta į Mascot aerodro. Oficialaus sutikimo nebus. Juos sitiks tik komiteto ir rajono vadis atstovai bei pareigūnai. Iš čia tobusais vežami į Liet. Klubą, nkstown'e.

24.12.77 (šeštad.) Kūčių dieną ečiai praleidžia su savo globėjais.

25.12.77 (sekmad.) - Kalėdų pirmą ną svečiai dalyvauja pamaldose dcombe (uniformuoti). Po pamal - vyksta pietums pas globėjus. kare numatytas susipažinimo vaas ir koncertas.

26.12.77 (pirmad.) - Kalėdų antrą ną - ekskursija autobusu po Sydnejų ir Palm Beach pajūry. Vakare iešminė Leichardt'e; dalyvauja ir savi.

27.12.77 (antrad.) - iki pietų - poilsis, popiet - ekskursija laivu po Sydnejaus uostą, iešminė saloje, namo grįžtama apie 11-12 val. nakties. Dalyvauja ir savi.

28.12.77 (trečiad.) - laisvalaikis, apsipirkimas; vakare - atsisveikinimas Liet. Klube, Bankstown'e.

29.12.77 (ketvirtad.) - anksti iš ryto svečiai išvyksta į Canberrą.

Židiniečiai prašomi iš anksto padėti komitetui su svečių nakvynėmis ir globa.

Talkos ir informacijos reikalais kreiptis pas s. fil. Balį Barkų, 80 Links Ave., Concord - 2137, Telefonas: 73 3984.

s.fil. B. Barkus

VI TAUTINĖS STOVYKLOS FONDAS.

Tautinės Stovyklos fondui aukojo:

Mecenatai - įmokėję po $ 100:

Adelaidėje: Anonymous, V. ir M. Neverauskai, E. Reisonienė, V. Vosylius.

Geelonge: ALB Apylinkės V-ba.

Melbourne: V. ir V. Klimai.

Sydnejuje: V. ir M. Bukevičiai, V. ir O. Miniotai, H. Šalkauskas, Wollongong ALB Apylinkė.

Aukotojai:

Adelaidėje:

Po $ 25: D. Dunda, E. Kalibatas, R. Pocius, A. Zamoiskis.

Po $ 10: p. Maželienė, B. Mockūnas, A. Vitkūnas, T. Žurauskas.

Melbourne:

$ 50 Jėzuitų Ordinas Australijoje,

$ 25 Dr. J. Mikolajūnas, vietoj gėlių dėdei mirus.

$ 200 Katalikių Moterų D-ja v.s. kun. A. Saulaičio kelionei Australijon.

Sydnejuje:

$ 650 Sydnejaus lietuviai per s. fil. B. Barkų: aukų lapas Nr. 3.

$ 15 R. Cobb.

$ 10 Č. Liutikas.

Visiems Fondo rėmėjams skautiškas ačiū!

T.S. Rengimo Komitetas

Į Šeštąją Tautinę Stovyklą!!!

"AUŠROS" TUNTE

Skautai nenuobodžiauja: šaukia eigas, ruošia iškylas ir veikliai dauja bendruomenės veikloj. Šiais tais tuntas dalyvavo trijose stoklose: sausio pradžioje turėjo sastovyklą, dalyvavo skautų egzilų amboretėj ir buvo surengęs velyę stovyklą. Draugovių sueigos sta kiekvieną mėnesį. Paduodu augininkų telefonus, kad būtų gata pasitikrinti laiką, vietą, kur sta sueigos, nors daugiausia kamės Jaunimo Centre Bankswne, arba norint išsiaiškinti rūpius reikalus: geltonšlipsės — Eglė chawerskyj 871 3222 Ext. 17 rbe); paukštytės — Audrutė Šlipytė 798 0153; skautai — Jonas ietas (neturi tel.); vilkiukai — nas Zubrickas 644 8389.

Primename tėveliams, kurie nonų savo vaikus į rašyti į skautus, šomi kreiptis į draugininkus. eikinam brolį Ričardą ir sesę Vinne ir linkime gražaus skautiško venimo!

Klaidinanti rodyklė

Eismo policininkas sustabdo moterį, važiuojančią vienos krypties gatve automobiliu priešinga kryptimi. Kai policininkas ją sustabdė, ta atkirto:

— Bet ar tamstai niekad neatėjo mintis į galvą, kad tos rodyklės rodo klaidingą kryptį?

Australijos Rajono SKAUTŲ PADANGĖJ

LSS

Leidžia: LSS Australijos Rajono Spaudos Skyrius. Rašinius siųsti v. B. Žalio adresu: 9 Lloyd Ave, Yagoona, N.S.W. - 2199.

EI, STOVYKLON, SESĖS, BROLIAI!...

v.s.v.sl. Birutė Prašmutaitė

Mokyklų atostogoms artėjant, melburniškės skautės nutarė suruošti 3 dienų stovyklą, vietoj sueigos Lietuvių Namuose. Sueigos metu neįmanoma daug ko išmokti - laikas toks trumpas, kad praktiškų dalykų negalima praeiti. Be to, reikia pasiruošti ir VI-tai Tautinei Stovyklai. Sužinoję, kad skautės ruošiasi stovyklauti, ir broliai pasiprašė ar ir jie galėtų prisidėti? Stovyklavo 13 Živilės draugovės sesių ir 10 Kunigaikščio Margio draugovės brolių - viso 29 asmenys.

Stovyklos štabą sudarė: brolių vadovas s.v. Zigmas Jokubaitis, sesių vadovės, vyr. skautės Birutė Prašmutaitė ir Birutė Šaulytė, stovyklos adjutantas - sk. Vidas Sadauskas. Maistu rūpinosi p. Dita Mockienė - už tai jai nuoširdus, skautiškas ačiū. Taip pat skautiška padėka Džiugo Tunto dvasios vadovui, s. kun. Pr. Daukniui, suradusiam laiko atvykti į stovyklą atlaikyti sekmadienio pamaldas ir pravesti pokalbį apie lietuvių skautų įsikūrimą Australijoje.

Paskutinę stovyklos dieną visi skautai-tės turėjo ką nors parašyti apie stovyklą. Tai davė visiems progos pasireikšti raštu lietuviškai. Čia seka 6 skautų-čių idejos. Pasisakė: Kristina Baškytė, Dominikas Lukaitis, Dana Pikelytė, Arūnas Šaulys, Linas Šeikis, Dalia Tamošaitytė ir Asta Vaičaitytė.

Šeštadienio rytą, rugpiūčio 20 d., atvažiavome į Wonga Parką 10 val. ryto. Stovykla prasidėjo vėliavos pakėlimu.

Pirmą dieną buvo smagu. 8 val. vakare užkūrėme laužą - dainavome, šokome ir vaidinome. Po laužo gavom naktipiečių. Greit atėjo tyla. Skautės miegojo salėje, o skautai atskirame kambary. 1 val. ryto išgirdome kaip sapne brolio Vido švilpuką ir žodžius: "Naktiniai žaidimai!.." Nenoromis reikėjo keltis. Iš miegmaišių išlipus labai šalta, o lauke - tamsu ir baugu. Visi dejavom ir stenėjom, bet niekas mūsų nepasigailėjo ir turėjome keltis. Po valandos, su malonumu, grįžom atgal į lovas.

Iškylos metu sesės gaminasi pietus. Iš k.: Asta Vaičaitytė, Neringa Mockutė, Dalia Savickaitė, Rasa Šaulytė ir Levutė Keblytė.

Stovyklos metu daug ko išmokome, įskaitant dainas. Išmokome berniukų labai mėgiamą dainą "Umba-umba-rasa" ir kitas.

Sesės ir broliai iškylavo atskirai. Iškylos metu visi turėjo išsikepti sau pietus. Net buvo skanu. Popiet pasidarė šalta, lietus lijo. Bet vistiek vakare buvo labai smagu, nes laužas buvo viduje, prie ugniakuro.

Pirmadienį buvo labai gražus oras. Sesės mokinosi Morzę ir apie pragyvenimą miško sąlygose (bush survival). Popiet žaidėme orasvydį - broliai prieš seses. Broliai laimėjo. Po vėliavos nuleidimo atvažiavo tėveliai ir visi, nenoromis, grįžo namo.

Pastabos: Maistas buvo labai geras. Broliai Zigmas ir Vidas prižiūrėjo skautus, sesės Birutės - skautes.

Stovykla visiems labai patiko - visą laiką.

Visi skautai ir skautės laukia kitos tokios stovyklos.

*

Nukelta į psl. 4

Rajono žinios

* Sydnejaus Senųjų Skautų Židinys, talkinamas gausios kultūrininkų talkos, spalio 9 d. Sydnejaus Lietuvių Klube ruošia literatūrinę popietę - lietuviškos knygos pristatymą.

* Paskutinėmis žiniomis, į VI-ją T.S., iš Kanados ir J.A.V. atvyksta 99 skautai-tės ir 11 ne skautų. Du trečdalius iš jų sudaro sesės. Jauniausias iš svečių - 9 m., vyriausias - 71 m. Atvykstančių tarpe yra ir Kanados St. Kairio vardo muzikinis vienetas.

* LSS vadovybė 1977 m. mūsų skautiškosios veiklos šūkiu buvo parinkusi — KALBAME LIETUVIŠKAI! Gaila, kad mūsų rajone jis nebuvo išpopuliarintas, o reikėjo!.. Tokio šūkio parinkimo priežastys: "Todėl, kad priaugo lietuvaičių skaučių ir lietuvių skautų, kurie jau nebesistengia kalbėti lietuviškai, lyg nebebrangina gražiosios lietuvių kalbos ir nebeturi ambicijos ją kalbėti. Tokiems ir tokioms bei jų tėvams, jų šeimoms ir vadovams - vadovėms derėjo priminti, kad apsnūdėliai pabustų, apsileidėliai susigriebtų, jog mūsų skautiškoje šeimoje vėl visur skambėtų daili lietuvių kalba".

* J.A.V. iš spaudos jau įšėjo v.s. A. Saulaičio paruoštas veikalas "Skautiškųjų vienetų vadovai ir vadovės". Tai 495 psl. veikalas.

J.v.s. Br. Stundžia jau paruošė jūros skautams knygą "Burės ir varikliai", o Skaučių Seserija ruošia "Skautybės Lietuvaitei" antrą laidą.

Ei, stovyklon...

Atkelta iš psl. 3

Vadovai irgi panoro tarti savo žodį:

Skautų Kunigaikščio Margio draugovė pasinaudojo šia stovykla pagilinimui skautavimo žinių. Kadangi draugovėje yra didesnis skaičius kandidatų, tai buvo sudarytos mišrios (kandidatų ir skautų) skiltys.

Stovyklos programoje buvo įtalpinta 10 užsiėmimų laikotarpių ir jų metu praeita III-čio patyrimo laipsnio programa. Prityrę skautai mokino kandidatus, tuo pačiu lavindamiesi vadovauti skautams stovyklos aplinkoje. Šie tikslai buvo atsiekti; visi veikė su gera nuotaika ir dvasia.

Stovyklos štabas, per paskutinį vėliavos nuleidimą, įteikė dovaną skautui kand. Andriui Lipšiui už parodymą geriausios skautiškos dvasios.

Noriu padėkoti berniukų pastovyklės skiltininkams už gerai atliktą darbą ir visiems broliams už jų energingą prisidėjimą prie stovyklos veiklos.

s.v. Zigmas Jokubaitis.

*

Iš pasisakymų atrodo, kad stovykla praėjo sėkmingai. Skautės ir skautai turėjo atskiras užsiėmimų programas. Skaučių amžius buvo nuo 11 iki 16 metų amžiaus, tai programa turėjo būti įvairi ir įdomi visoms. Skautės mokinosi rikiuotės, palapinių statymo, laužų kūrimo, sau maisto ruošimo, penkinio šifro, Morzės signalizacijos, naudojant vėliavėles, klausė paskaitų apie iškylavimą ir kt. Buvo naudojama šiek tiek medžiagos ir iš rajoninių skiltininkų kursų, įvykusių šiemet, per Velykas, Sydnejuje. Vieno užsiėmimų laikotarpio metu skiltims buvo duotas uždavinys, būtent: vienos turėjo paruošti ženklų kelionę, kitos suvaidinti vaizdą iš Lietuvos istorijos, o trečia grupė - pavaizduoti ką nors iš primosios pagalbos. Visos skiltys uždavinius atliko labai įdomiai.

Labiausiai mėgstamas laikas stovykloje, neskaitant valgio meto, turbūt buvo laužai. Jų turėjome du. Pirmasis vyko lauke, antrasis - salėje. Kiekvieną dieną vyko dainavimo pamokos. Stebėtina, kad jos geriau pavyko kaip per tunto stovyklą. Laužams kiekviena skiltis turėjo paruošti bent po vieną pasirodymą, ir taip pat išrinkti dvi dainas dainavimui prie laužo, vieną iš jų pravedant pačiai skilčiai. Taip laužavedės bandė pripratinti jaunesniuosius prie laužų ir dainų pravedimo.

Paskutinio vėliavos nuleidimo metu skautei Neringai Mockutei buvo įteikta dovana - ją ji užsitarnavo stovyklos metu parodant geriausią skautišką nuotaiką ir linksmą dvasią. Visi apdovanotieji gavo po numerį sausio mėn. "Skauto Aido" ir kt.

Stovyklautojai su nekantrumu laukia artėjančios VI-tos Tautinės Stovyklos, kur, šį kartą galės stovyklauti ne tik su savo tunto skautais, bet su broliais-sesėmis iš viso pasaulio.

Tikėkimės, kad visi - rašę ir skaitę šį straipsnį - susitiksime 1978 sausio mėn. Gilwell Parke, VI-je Tautinėje Stovykloje. Iki pasimatymo!

v.s.v.sl. Birutė Prašmutaitė,
Živilės Draugovės Draugininkė

Keliautojams

Į Čikagą arba Niujorką per Honolulu arba Tokyo dabar ta pati kaina. Prašau teirautis dėl detalių.
P&O laivais išvykos į Pacifiko salas:
ARCADIA 7 Sausio 12 dienų nuo $ 500
ARCADIA 19 Sausio 14 dienų nuo $ 545
ORIANA 22 Sausio 8 dienų nuo $ 362
Atstovaujam QUANTAS, PAN-AMERICAN, JAPAN AIRLINES, BRITISH AIRWAYS ir kitas lėktuvų bendroves. Taip pat P&O Shipping Line.
Oficialiai pripažinti IATA, AFTA, APAC.

ODRA Travel Service
(IATA,AFTA,APAC)

ALG. ŽILINSKAS,
311 La Trobe st. MELBOURNE
Tel. 67 9454 Vak. 934258

B. Žalys

KLAJŪNAS

Ant pečių — kuprinėj — visas mano turtas.
Rankoj — ąžuolo tvirta lazda.
Tiesias kelio kaspinas užburtas
Prieš akis. Vilioja melsva toluma.

Mano koja mina kelio žvyrą rupų,
Tviska saulėje laukai, sodybos ir miškai.
Lyg klajūnas riteris, su šypsena ant lūpų,
Moju toliams, šaukdamas: "Draugai manieji! Girios ir kalnai!..

Ateinu pas jus šešėliuos jūsų pabraidyti
— Gena nerimas mane dienų jaunų —
Pasidžiaugt gražia gamta Kūrėjo. Tykiai
Pasvajot paūksmėj medžių ir kalvų!

Mano kojos mina kelio žvyrą gelsvą...
Atsiliepia tolumoj berymantys kalnai:
— Eikš!.. Ateik pas mus šią naktį melsvą,
Taip kaip brolį mes sutiksime čionai!

Tautos Fonde

Minint Tautos šventę rugsėjo 11 d. prie bažnyčios aukojo Tautos Fondui: $ 25 B. Matečiūnas, $ 20 E. Rašymas; po $ 10 J. Makūnas, G. ir A. Lingės, N.N., kun. P. Butkus ir N.N.; $ 6 N.N.; po $ 5: A. ir L. Kramiliai, E. Zenkevičienė, V.J., Ladygai, E. Šliteris, M. Petronis, P. Žitkauskas, A. Pakalnienė, C. Ruša, A. Meiliūnienė, A. Šumskas, V.V. Juzėnas, A. Statkus ir A. ir M. Laukaičiai. Likusieji mažesnėmis sumomis — viso $ 230.00

To paties minėjimo proga rugsėjo 18 d. Lietuvių Klube aukojo: $ 10 K. ir M. Burneikiai; po $ 5: A. Simanavičius, E. Šliteris ir J. Musanikas; kiti mažesnėmis sumomis — viso $ 36.00.

Specialiai P. ir A. Brazinskų sąskaiton per Tautos Fondą gauta $ 14.

HOBARTAS

Hobarto Moterų Draugijos narės M. Petraitienė, O. Kozikienė ir M. Vaičiulevičienė Tautos šventės proga prisiuntė T. Fondui $ 55.66.

NEWCASTLE

Tautos šventės proga $ 1.00 auka. Tautos Fondui siunčia Benediktas Liūga, Tautos Fondo įgaliotinis Newcastelyje. Dėkojame visiems aukotojams ir aukų rinkėjams.

*****

1977 gegužio 28 d. New Yorke įvyko T.F. narių suvažiavimas. Tautos Fondo nariai yra visi, kurie pastaraisiais metais aukoję nemažiau $ 100. Pereitais metais gauta pajamų: iš Kanados $ 26.000, iš JAV $ 23.418, iš Australijos $ 3.111 ir iš VLIKą sudarančių grupių $ 1.400, viso $ 58.689. Ateinantiems metams patvirtinta $ 67.500 dolerių sąmata.

Tautos Fondo Atstovybė vis dar gauna nusiskundimų, kad didžiųjų tautinių švenčių metu lietuvių bendruomenės pareigūnai neleidžia rinkti aukų Tautos Fondo reikalams. Šiuo reikalu jau anksčiau buvo kreiptasi į ALB Krašto Valdybą, kuri pareiškė, kad tokia akcija yra ne tik neleistina, bet ir nemorali. Neatimkime sąlygų tiems tautiečiams, kurie gal tik tautinių švenčių metu prisimena kenčiančią mūsų tautą ir jos laisvės reikalus.

A. Kramilius
T.F. iždininkas Australijoje

**

Su Geelongo lietuviais

TAUTOS ŠVENTĖ GEELONGE

Tautos Šventės minėjimas įvyko rugsėjo 11 d., pradėtas pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Jas atlaikė ir jaudinantį pamokslą pasakė kun. P. Dauknys. Pamaldų metu giedojo M. Kymanto vadovaujamas Geelongo Lietuvių Choras.

Lietuvių Bendruomenės Namuose minėjimą pradėjo apyl. valdybos pirm. Dr. S. Skapinskas. Trumpai nušvietęs Rugsėjo 8-sios reikšmę mums ir visiems lietuviams, pakvietė paskaitai S. Karpalavičių. Prelegentas gražiai ir vaizdžiai perbėgęs per mūsų istoriją, liečiančią Vytautą Didįjį, kvietė visus lietuvius vienytis taip, kaip Vytautas vienijo didžią ir galingą tų laikų Lietuvą.

Po paskaitos sekė skautų įžodis, kurį pravedė tuntininkas Dr. R. Šarkis. Įžodį davė Vidas Kymantas. Jis pasveikino, užrišdamas gerojo darbelio mazgelį, kun. P. Dauknys, o Tėvynės mazgelį, kuris gali būti atrišamas tik laisvoje Lietuvoje, užmezgė Dr. S. Skapinskas.

Meninėje dalyje padeklamavo eilėraščių Danius Valaitis ir Tomas Bindokas, pianinu paskambino Vidutis Kymantas. Tautinių šokių grupė Šešupė, kuriai vadovauja Birutė Liebich, pašoko kelis šokius. Tai buvo aštuonios jaunos poros, kurios pirmą kartą drąsiai ir pasigėrėtinai pasirodė scenoje.

Po jaunųjų ir suaugusių šokių scenoje išsirikiavo nors ir negausus bet ryžtingas Geelongo liet. choras, vad. M. Kymanto, skambiai sudainavęs ketvertą dainų. Apyl. pirmininkas padėkojo visiems minėjime atsilankiusiems ir prisidėjusiems prie minėjimo parengimo. Iškilmės baigtos Tautos Himnu. Minėjimo metu sėkmingai buvo renkamos aukos Tautos Fondui ir skautų Tautinei Stovyklai.

***

K. Kymantas ir H. Skapinskas sėkmingai treniruojasi Karrati mene parodydami, kad lietuviai irgi neatsilieka šiame sporte.

***

Sveikatai sušlubavus apyl. pirmininkas Dr. S. Skapinskas nutraukė savo praktiką ir nuo liepos mėn. išėjo į pensiją.

***

PATIKSLINIMAS

Mūsų Pastogės Nr. 35 Tautos Fondo Atstovybė buvo paskelbusi aukotojus iš Brisbanės. Ne iš mūsų kaltės paskelbtame sąraše buv netikslumų, todėl Tautos Fondo įgaliotiniui Brisbanėje p. V. Kaciūnui prašant skelbiame patikslintą aukotojų sąrašą. Red.

TAUTOS FONDUI aukojo:
Po 4 dol.: J. Kiškūnas, P. Kviecinskas.
3 dol.: E. Penko.
Po 2 dol.: E. Bagdonas, A. Musteikis, N. Musteikis, K. Kazokaitis, A. Navickas, M. Jakavičienė, I. Jaraminas, S. Sagatys, A. Perminas, E. Sagatys, J. Miškinis, K. Gricius, J. Platkauskas, A. Kocius, P. Zubukas, T.V. Francis, J. Ruzgys, K. Stankūnas, A. Besasparis, V. Stankūnas, J. Ruseckas, J. Jablonskis, O. Rudienė, J. Luckus, S. Einikis, M. Butkus, A. Padaga, A. Kriukelis, J. Rinke, J. Zablockis.

Vita Force

LECITHIN VITAMIN
E granules
naikina cholestorolio nuosėdas kraujagyslėse. Jeigu jūs jaučiate fizinį ar protinį nuovargį, naudokite jas. Reikalaukite Health Food krautuvėse.

Daug sužinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!

JAUNIMO KONCERTAS ADELAIDĖJE

Rugsėjo 10 d., Adelaidės Lietuvių Katalikų Parapijos salėje įvyko Adelaidės jaunimo koncertas, devynioliktas iš eilės.

Programa ilga, net dvidešimt trys išėjimai. Programos išpildytojų vos ne visas pusšimtis, žinoma, įskaitant ir tautinių šokių šokėjus ir šv. Kazimiero savaitgalio mokyklos mokinius, vaidinusius Bičių streiką.

Dėl programos ilgumo ir dalyvių gausumo, neįmanoma viską išminėti ir pasirodymus įvertinti. Tenka tik pasidžiaugti pačiu faktu, kad panašaus pobūdžio jaunimo koncertai yra ruošiami kas metai. Pasiruošimas tokiems koncertams pareikalauja daug valandų laiko tiek iš organizatorių, tiek ir iš programos išpildytojų pusės, tačiau nauda, kurią duoda tokie koncertai, šimteriopai viršija įnašus.

Malonu buvo stebėti džiaugsmu švytinčius jaunų tėvų veidus, kai jų atžalos debiutavo scenoje, arba kai jau truputį vyresni jaunuoliai su pasitikėjimu ženge į sceną.

Koncertą pradėjo jauna deklamatorė Silvija Stimburytė, padeklamuodama L. Žitkevičiaus eilėraštį "Gintarėlių Šalis". Po jos išėjo smuikininkas, virtuozo žingsniais ir manieromis, pats nekuo didesnis už nešamą smuiką, Andrius Carter, ir pagrojo Menuetą ir Dancing Class. Toliau mažytė solistė Nijolė Lloyd, kaip paukštelis iščiulbėjo dainą Tindi, o Tindi. Deklamatoriai: E. Petrėnaitė, L. Jablonskytė, D. Pociutė, L. Pocius ir J. Kazla taip pat ir pianistai M. Carter ir L. Pocius savo numerius išpildė pasigėrėtinai. Streikuojančios bitutės užbaigė pirmąją koncerto dalį.

Antrąją koncerto dalį pradėjo akordeonistas Romualdas Willembrecht. Apie Šatrijos Raganą skaitė Vincas Bagušauskas, o tos pačios autorės vaizdelį Sename Dvare inscenizavo R. Pranckūnaitė. L. Jablonskytė ir Saulius Kubilius. Bethoveno Mėnesienos Sonetą skambino Sietynas Kubilius, o A. Griciaus humoristinį epizodėlį - Apie piliečių sąmoningumą - perskaitė R. Pranckūnaitė, kuri dar ir pianinu paskambino Šopeno "Valse in C sharp minor". Roma Dainiutė taip pat gana gražiai paskambino The Earl of Salisbury, by W. Byrde. Broliai Kubiliai, gerai pažįstami adelaidiškiams kaip gabūs deklamatoriai, neapvylė ir šį kartą. Sietynas padeklamavo B. Brazdžionio Tris Vizijas, o Saulius - P. Pusdešrio eilėraštį Flinders Ranges. Vakarą užbaigė "Žilvino" jaunoji grupė, pašokdama Kubilą ir Kalvelį.

Savo pasirinktus dalykus jaunimas atliko pasigėrėtinai, tikrai be priekaištų, kas rodo gerą pasiruošimą ir įdėtą darbą.

Tokie pasirodymai - koncertai yra abipusiai naudingi tiek tėvams, tiek ir jaunimui. Jaunimui jie suteikia progos pasirodyti scenoje, kas australiškose mokyklose, dėl didelės atrankos, rečiau pasitaiko, paskatina juos daugiau dirbti savo mėgiamose srityse (muzikoje, dainoje, deklamacijose) ir nuolat tobulėti lietuvių kalboje. Tokiu būdu, jiems patiems nejaučiant, jie tampa maža šakele lietuviškos bendruomenės, kuri su laiku vis augs ir stiprės ir pagaliau, atėjus laikui, virs tuo kudirkišku stulpu, kuris pakeis senus, laiko sudėvėtus lietuvybės tilto ramsčius.

Jaunuolių tėveliams tokie koncertai taip pat naudingi. Jie, vaikams dalyvaujant programoje, yra taip pat įtraukiami į lietuvišką darbą: tautinių bei sceninių rūbų siuvimą, pasitarimus koncerto reikalais, pagaliau, savaime suprantama, atvežimą jaunuolių į koncertą, ir jų pačių jame dalyvavimą. Jei jų vaikai nedalyvautų koncerte, nedaug atsirastų ir tėvelių, kurie šaltą ir lietingą šeštadienio vakarą važiuotų į lietuvišką salę praleisti ten keletą valandų. Daugumas pasiliktų šiltose ir patogiose savo svetainėse prie televizijos ar mišriose draugystėse praleistų vakarą.

Taigi tokie lietuvių jaunimo koncertai, į kuriuos yra įtraukiamas beveik visas jaunimas, ar tai būtų savaitgalio mokyklos amžiaus ar vyresni, yra vispusiškai sveikintinas dalykas. Jie ne tik suteikia progos jaunimui pasirodyti, atskleisti savo sugebėjimus, bet juos priartina ir gana stipriais ryšiais pririša prie lietuvybės. Iš patirties matome, kad tie jaunuoliai, kurie šiandien yra vadovai, ar tai būtų skautų, ateitininkų, sportininkų ar visuomenininkai, jie visi turi vieną bendrą savybę, būtent iš pat mažens dalyvavo lietuviškuose parengimuose ir rodėsi scenoje.

Atrodo, kad šio lietuvių jaunimo koncerto rengėjai — moksleiviai ateitininkai, ir, tur būt, nesuklysiu pasakiusi, kad ir kokia mamytė ar mokytoja, kurios nors ir neišėjo į rampos šviesą, bet kurios didele dalimi prisidėjo prie koncerto planavimo, paruošimo ir pravedimo, yra užtikę tikrą, kelią į lietuvybės mokyklą. Masinis jaunimo įtraukimas į darbą, į pasirodymus ir yra tas tikrasis kelias į lietuvybę.

Ne vienas anksčiau ruoštas jaunimo koncertas Adelaidėje, išskiriant mokslo metų užbaigimą, nesutraukė tiek žiūrovų, kiek šis. Salė buvo pilna. Pasitenkinimas švietė rengėjų veiduose. Ankstyvesni koncertai, nors ir būdavo lygiai taip pat išreklamuoti ir pasirodymų aukštis būdavo nemenkesnis, sutraukdavo tik kelias dešimtis žmonių.

Jaunimo vadovams ir koncertų rengėjams vertėtų atkreipti dėmesį į šį atveji ir ateityje pabandyti lietuvišką veiklą vystyti šia linkme. Ar tai būtų muzikinis, literatūrinis, ar mišrus pasirodymas, stengtis įtraukti į programą kuo daugiau veikėjų. Kitais atvejais kviesti vyresnius jaunuolius su paskaitom, diskusijom, leisti kiekvienam kuo nors pasireikšti, pagal sugebėjimus. Nustebsime pamatę, kiek paslėptų gabumų, jei ne talentų, slypi mūsų jaunime ir laukia būti atidengtais. Kad ir šitame, aprašomame koncerte, jau matėsi talentai, kurie dar slypi nepasitikėjimo savimi ir nedrąsos kapsulėmis apgaubti, bet nuolat juos keliant į paviršių, vieną dieną sprogs kapsulės kevalas ir prasiveržęs talentas sužibės visame pilnume.

Atrodo, tą patį įžiūrėjo ir svečias iš Sydnejaus, Krašto Valdybos atstovas Jaunimo reikalams, p. L. Cox, dalyvavęs koncerte, kuris sveikindamas Adelaidės jaunimą, prisipažino buvęs nustebintas.

Baigdama šį ilgo koncerto trumpą aprašymą, noriu padėkoti koncerto rengėjams ir programą išpildžiusiam jaunimui.

Linkiu dirbti ir toliau vieningai, nes tik vienybėje yra galybė ir tik vieningas būdamas jaunimas išsilaikys lietuviškas ir sulauks aušančio Laisvės Ryto.

B. Mockūnienė

Important Notice

MURRAY'S H.F. STORES

646 George Street

NOW ON 2nd FLOOR

Business as Usual—Goods for Parcels in Stock as Before

Tel. 26 1768

Politinė orientacija dabarties Lietuvoj

Kalbant apie gyvą Lietuvos žmonių politinę sąmonę, reikia griežtai skirti du jos aspektus: **teleologinį**, apibūdinantį pagrindinius politinius tikslus, kuriuos žmonės norėtų matyti pasiektais jų krašte nors ir tolimesnėje ateityje, t.y. nepriklausomai nuo to, kiek reali šiandien yra tų tikslų pasiekimo galimybė, ir **pragmatiškai taktikinį**, nustatantį šiuolaikines politinio elgesio formas, einamuosius politinius tikslus, būdus ir priemones jiems pasiekti. Jei teleologinis politinės sąmonės aspektas yra maždaug bendras didžiulei krašto žmonių daugumai ir gali būti suformuotas tam tikra bendra forma, tai pragmatiškai-taktinis galį pas įvairius žmones būti visiškai skirtingas. Maža to, žmogus, kuris yra radikaliausiai nusiteikęs teleologiniu atžvilgiu, gali būti maksimaliai konformistiškai nusiteikęs pragmatiškai - taktiniu atžvilgiu, t.y. jis gali praktikoje elgtis kaip lojaliausias tarybinės Lietuvos visuomenės narys.

Manau, kad dabartinė Lietuvos politinė sąmonė gali būti apibendrinta sekančiais momentais:

1. Laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atstatymas etnografinėse ribose.

2. Toks politinės, visuomeninės bei ekonominės krašto santvarkos pertvarkymas, kurio rezultate ta santvarka atitiktų nacionalinius lietuvių tautos interesus bei istorines tradicijas, o taip pat sudarytų tų interesų bei tradicijų rėmuose daugiau galimybių individualinei bei grupinei iniciatyvai pasireiškti.

3. Kuo tampresnis betarpiškų politinių, ekonominių, kultūrinių ryšių užmezgimas su Vakarų pasauliu.

4. Kompaktinės nacionalinės visuomenės Lietuvoje atstatymas bei sutvirtinimas, rusifikacinių bei kitokių asimiliacinių tendencijų eliminavimas.

5. Pilnos kūrybinės, kultūrinės bei religinės laisvės užtikrinimas kompaktinės nacionalinės visuomenės sąlygose.

Kas liečia pragmatiškai taktinį aspektą, Lietuvos politinėje sąmonėje galima išskirti tris pagrindinius nusistatymus, pasireiškiančius: a) pilnutinio konformizmo pozicijoje, b) konservacinės veiklos pozicijoje, c) aktyvistinės veiklos pozicijoje.

Pilnutinis konformizmas valdžios atveju diktuojamas iš esmės egoistiniais motyvais ir su politine sąmone teturi tik tiek bendra, kad naudoja ją tokiai savo pozicijai pateisinti (pvz. jei aš neužimsiu šio posto, tai jį atiduos kokiam nors rusui). Tai gana paplitusi pažiūra, kurioje pasireiškia ir minėtas politinio lauko tautos sąmonėje reliatyvus silpnumas, ir visiškai išsiplėtojęs krašte moralinis cinizmas.

Pozityvi pragmatiškai - taktinė politinė sąmonė labiausiai masiškai pasireiškia konservacinės veiklos politikoje. Jos pagrindą sudaro įsitikinimas, kad savo jėgomis laisvės neiškovosime, o todėl tiesioginis pasipriešinimas valdžiai yra beprasmiškas, dažnai ir pragaištingas, nes stato į pavojų fizinę tautos egzistenciją. Taigi reikia veikti sistemos ribose, stengiantis išsaugoti tautos kūną kuo ilgiau ir kuo sveikesniame fiziniame bei dvasiniame stovyje. Ši pozicija yra bendra tiek daugeliui oficialių pareigūnų, besistengiančių gerinti respublikos materialinės egzistencijos sąlygas, kelti jos kultūros ir švietimo kokybę bei nacionalinį lygį, o taip pat saugoti krašto gamtą, ekologinę sistemą ir t.t., tiek ir daugeliui disidentų, kurie tais pačiais tikslais protestuoja prieš tam tikrus valdžios veiksmus pačios valdžios vertybių sistemoje.

Paprastai "konservacininkai" tiki, kad jie savo veiksmais saugo tautos integralumą rytojaus dienos laisvei. Vieni jų samprotauja, kad imperijos ir politinės sistemos nėra amžinos, o tauta yra ir turi likti amžina; kiti gi turi konkretesnių idėjų ir sieja Lietuvos laisvės valandą su totalistinės bolševikinės santvarkos griuvimu Maskvoje. Pastarųjų tam tikra dalis stengiasi susirišti su Rusijos disidentais ir veikti bendrame fronte su jais. Iš konservacinės logikos išsivysto aktyvistinė - disidentinė pozicija.

Visgi tarp "aktyvistų" ir grynų "konservacininkų" nėra sutarimo. Ypatingai ryškiai tas ne-

(Nukelta į 6-tą psl.)

RADIJO LAIDOS LIETUVIŲ KALBA

AUSTRALIJOJE

SYDNEY Stotis 2EA 800 kHz
Antradieniais 1.30 - 2 val.p.p.
Trečiadieniais 2 - 2.30 val.p.p.

CANBERRA Stotis 2XX 1010 kHz
Ketvirtadieniais 8 - 8.30 vak.

ADELAIDE Stotis 5UV 530 kHz
Sekmadieniais 1 - 1.30 val. p.p.
Šeštadieniais 9.30 - 10 val. ryto
(kas antra savaitė)

Namie ir svetur

TAUTOS ŠVENTĖ

Brisbane

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Bažnytinis Tautos Šventės minėjimas įvyko rugsėjo 11-tą d. šv. Marijos bažnyčioje pamaldomis, kurias atlaikė kun. dr. P. Bačinskas. Kapelionas pasakė gilų, dienai pritaikytą pamokslą, buvo išstatytos mūsų tautinė ir bažnytinė vėliavos, šv. Mišių metu giedojo vietos lietuvių choras.

Bendruomeninės apimties minėjimas vyko rugsėjo 17-tą d. Railway Institut salėje. Minėjimas pradėtas 7-tą val. vak. apyl. valdybos pirmininko K. Stankūno trumpu žodžiu. Įnešus mūsų tautinę vėliavą (nešė R. Perminas, jun. su palyda p. Einikytės ir p. Stelmokaitės), invokaciją skaitė kun. dr. P. Bačinskas. Tada visi sugiedojo Marija, Marija. Giliai išmąstytą, paliečiant istoriją bei šių dienų aktualijas, paskaitą skaitė svečias iš Sydnejaus Ant. Skirka. Prie garbės stalo, jau prieš tai, buvo pakviesti: kun. dr. P. Bačinskas, A. Skirka, Captive Nations org. pirmininkas — F. Vavra, estų bendruomenės pirm. T. Taemets ir latvių bendruomenės pirmininkas J. Kukums, Baltų Org. pirmininkas — Korkmopel, kurie po paskaitos sveikino į minėjimą susirinkusius bei jautriais žodžiais linkėjo Lietuvai laisvės. Sugiedojus Tautos Himną išnešta vėliava ir po trumpos pertraukėlės pradėta meninė programa.

Pirmieji scenoje pasirodė mūsų mažieji su dviem dainom. Dainas paruošė bei dainą "Lietuva" parašė mūsų kapelionas kun. dr. P. Bačinskas. Sekė vyr. ir jaunesniųjų mergaičių tautiniai šokiai vadovaujant Virg. Mališauskienei. Tenka paminėti, kad tautiniams šokiams įdėtas darbas tikslo reikiamo nepasiekė, nes mūsų akordeonistui išvykus į Europą, panaudojant techninę muziką, neišėjo taip gerai, bet šokių vadovės įdėtos pastangos visų buvo teigiamai įvertintos. Toliau sekė vyr. mergaičių dainos, paruoštos Rg. Platauskienės, gitara pritarė P. Platkauskas (jun.). Svečias A. Skirka paskaitė du eilėraščius iš savo kūrybos, V. Zablackienė labai jautriai deklamavo irgi josios sukurtą prašymą- reikalavimą Tėvynei bei po visą pasaulį išbalškytiems josios vaikams bent trupinėlio teisybės. Galiausiai K. Stankūno vedamas moterų choras padainavo vieną dainą ir mišrus choras tris dainas. "Plaukia Nemunėlis" dueto partiją išpildė P. Stankūnienė ir O. Rudienė, "Karvelėli mėlynasis" solo — P. Stankūnienė, o po viso to, grojant gerai kapelai, sekė visų bendras pasilinksminimas iki vėlyvos nakties. Minėjimą suruošė vietos apylinkės valdyba, atsilankęs savųjų bei svetimtaučių labai gausus skaičius, plati ir įdomi programa, pridavė šventei tikrai šventišką nuotaiką. Sekantį sekmadienį po pamaldų lietuvių namuose A. Skirka ten susirinkusiam gausiam tautiečių būreliui vėl skaitė savo kūrybos bei pravedė taip vadinamą apybraižą. Didelis ačiū svečiui.

(koresp.)

MELBOURNE

TAUTOS ŠVENTĖ

Melbourno Apylinkės Valdybos ruoštas Tautos Šventės minėjimas pradėtas šv. Jono bažnyčioje pamaldomis dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. P. Vaseris. Giedojo parapijos choras, vad. P. Morkūno. Pamaldų metu specialiomis apeigomis atžymėta p.p. Ragauskų 50 metų vedybinė sukaktis.

Pats šventės minėjimas įvyko Liet. Namų koncertų salėje. Įžanginėje kalboje iškeldamas ir pabrėždamas šios dienos, tautinio darbo, laisvės kovos, tautinio išlikimo bei vienybės reikšmę, apyl. pirmininkas A. Pocius pradėjo minėjimą pakviesdamas kun. P. Dauknį invokacijai.

Paskaitą skaitė svečias Krašto Valdybos vicepirm. Vytautas Patašius kurioje iškėlęs nueitą istorinį lietuvių tautos kelią daugiau sustojo prie didžiojo mūsų priešo — Rusijos, dabar vadinamos Sovietų Sąjunga. Paskaitininkas pažymėjo, kad anksčiau su priešais kovota ginklu, turėta laimėjimų ir pralaimėjimų, bet dabartiniais laikais tiek pačioje tėvynėje lietuvių rezistencinės kovos, tiek ir į platųjį pasaulį pasitraukusių tautiečių kovos būdai yra kiti. Privalome visas progas ir būdus išnaudoti kietai ir nenuilstamai tautos išlikimo kovai tikėdami tautos laisve ir siekdami valstybinės nepriklausomybės.

Meninėje minėjimo dalyje dalyvavo tautinių šokių grupė Gintaras, dviem atvejais pašokęs keletą šokių. Džiugu matyti, kad Gintaras, vadovaujamas p.p. Sadauskų, sparčiai progresuoja. Grupė, atstovaudama Melbourno jaunimą, aktyviu darbu įsijungė į Melb. lietuvių bendruomenės veiklą.

Vėliau scenoje pasirodė brolis ir sesutė Bruožiai, atlikdami gražią dainų pynę. Turint galvoje jų amžių, su viltimi tikime, kad iš jų išaugs puikūs ir nepakeičiami ne tik šventinių minėjimų programų išpildytojai, bet ir tautinio meno bei lietuvių bendruomenės reprezentantai.

Dainos Sambūris, diriguojamas Danos Levickienės, padainavo keletą dainų.

Minėjime dalyvavo Pavergtų Tautų K-to pirm. p. Rosicki ir keli kitų tautų atstovai. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Ignas Alekna

LIAUDIES DAINŲ IR TAUT. ŠOKIŲ FILMAI

Melbourno folkloristų pastangomis rugsėjo 7 d. Viktorijos valstybiniame kino teatre buvo rodoma tautinių šokių ir senobinių liet. liaudies dainų filmai, sukti pavergtoje tėvynėje. Pastebėtina, kad filmais buvo didelis susidomėjimas — tautiečių susirinko pasižiūrėti gana apsčiai.

Pradžioje rodyti graikų, bulgarų, libaniečių ir kitų pietų Europos tautų šokiai, kuriuos tektų charakterizuoti kaip "kojų šokius", kur šokio metu nevyksta šokėjų pergrupavimų.

Lietuviškų dainų filme matėme keletą dainų — raliavimų, tūtavimų, kuriomis gali būti, manau, charakterizuojamos 17-18 šimtmečių liaudies dainos. Jei pridėtume prie jų vėlesnių (19-29 šimtm.) dainų, gautume pilnesnį mūsų tautinių dainų vaizdą. Tiek vyrų, tiek ir moterų dainininkų rūbai (nesu specialistas) man sukėlė daug įtarimų. Atrodo, nusilenkta "didžiajam broliui" įvedant tokių drabužių, kurie priminė daugiau rusų — burliokų rūbus.

Tautinių šokių filme buvo tas pats — skolinių, ypač žiūrint į šokį, kuris buvo šokamas dviejų porų lyg kokio dvaro verandoje. Čia vyrai dėvėjo ilgas tamsias sermėgas ir cilinderius su povo plunksnomis, kaip dvaro vežikai kažkur pavolgyje. Dar didesnė žaizda - lietuviški žodžiai rašyti rusų rašmenimis. Filme rodyti kad ir negausūs Lietuvos vaizdai ne vienam sukėlė nostalgijos ir skausmo.

Skirstėmės giliai, giliai susimąstę.

K. Upiškis

Politinė ...

Atkelta iš psl. 5

sutarimas pasireiškė Lietuvoje, vertinant 1972 metų įvykius Kaune. Visa sąmoninga Lietuvos visuomenė pasidalijo tada į dvi partijas: kalantininkus ir antikalantininkus. Grynieji "konservacininkai" (ir jų buvo didžiulė dauguma) užėmė grynai antikalantiškas pozicijas, teigdami, kad tokie veiksmai kaip Kalantos susideginimas ir po to sekę įvykiai nieko neduoda, o tik padidina Maskvos kontrolę Lietuvai, kliudo sėkmingai vykdyti "konservacinius" uždavinius, stato į pavojų tas optimalias tautos išlaikymo sąlygas, kurias jie taip sunkiai bando kurti.

Šiaip ar taip, bet Lietuvos krašto politinės sąmonės analizė rodo, kad jis ruošiasi tai savo pagrindinei žvaigždinei valandai, kada Lietuva vėl taps laisvas ir nepriklausomas politinis vienetas. Išeivijai reikia teisingai suprasti tautos krašte sąmonės stovį, nuolatos sekti jos vystymosi raidą, nes tik tai leis jai įnešti atitinkamą indėlį į tos žvaigždinės Lietuvos tinkamą paruošimą, tik tai įgalins ją suvaidinti mūsų krašto ateities istorijoj tą vaidmenį, kuris pateisins dedamas į ją tautos kamieno viltis.

Gi kalantiškoji aktyvistinė mažuma įvertino Kalantos žygį teigiamai, matydama jame vieną iš tų, anot Stefano Zweigo, žvaigždinių tautos valandų, kurių metu ji sugeba pati save atpažinti, suvokti ir įvertinti kaip istoriškai prasmingą vienetą. Pagal juos, teigiamosios Kalantos žygio pasekmės istorinėje perspektyvoje žymiai persveria tuos atskirus neigiamus reiškinius, kuriuos jos irgi iššaukė. Reikia pasakyti, kad aktyvistinės pozicijos nuo 1972 metų Lietuvoje sustiprėjo, nors jos vis dar yra mažumos pozicijoje.

MŪSŲ PASTOGĖS

SPAUDOS BALIUS

Rugsėjo 24 d. Sydnejaus Liet. Klube įvykęs Mūsų Pastogės spaudos balius praėjo su nemažesne iškilme ir blizgesiu, kaip ir ankstyvesnieji spaudos baliai. Kiti baiminosi, kodėl rengiamas Lietuvių Klubo salėje, nes tai esanti lietuviams kasdieniška aplinka ir nesudarys tinkamos baliui nuotaikos, tačiau atvykusieji buvo maloniai nustebinti: jie atrado visiškai naują salę, išdekoruotą pavasariniais žalumynais ir girliandomis. Pasirodo, kad dedant pastangų galima ir kasdienišką aplinką paversti šventiška. Ir tautiečiai — visi Mūsų Pastogės bičiuliai, kupini šventiškos nuotaikos, jautėsi pagerbti ir patenkinti.

Salė buvo pilnutėlė, bet nesijautė susigrūdimo. Spaudos balių atidarė ALB Krašto Valdybos pirmininkas prof. A. Kabaila pasveikindamas visus ir palinkėdamas smagaus vakaro.

Programa buvo trumpa, bet patraukli: lietuviškų dainų pynę padainavo specialus Spaudos Baliaus ansamblis, kuriam vadovavo p. M. Umbražiūnienė. Ansamblį sudarė: D. Karpavičienė, M. Karpavičienė, K. Bitinienė, V. Laukaitienė, V. Antanaitienė, G. Kazokienė, O. Maksvytienė. Dalyviai turėjo progos pasidžiaugti ne tik darniu sudainavimu, bet ir pačiom dainininkėm.

Spaudos baliaus dėmesio centre jau nuo seno įsipilietinusi aukščiausios klasės loterija, kurioje dominavo mūsų žymiųjų menininkų kūriniai: V. Kabailienės, E. Kubbos, L. Urbono, S. Montvido, A. Vingio paveikslai, J. Janavičienės ir D. Karpavičienės keramika, auksakalio M. Smith meniškas sidabrinis žiedas, A. Jablonskienės paruošta tautinė lėlė, M. Kavaliauskienės originaliai keptas tortas, G. Kazokienės dovanotas pietų servizas. Baliaus dalyviai loterijai parodė didelio dėmesio, ir loterija davė rengėjams — Mūsų Pastogei virš 600 dolerių pajamų. Ačiū fantų aukotojams, ačiū ir loterijos bilietų pirkėjams.

Vakarienė buvo ypač gerai ir skoningai paruošta: pasirinkimas buvo įvairus, patenkinąs kiekvieno skonį. Tai klubo šeimininkės p. G. Kasperaitienės pastangos. Ačiū jai.

Balius užtruko iki 2 val. ryto, ir tai žmonės dar nenorėjo skirstytis.

Atkreiptinas dėmesys ir į svečius. Pagrindą sudarė, aišku, sydnejiškiai, bet buvo atvykusių ir iš Melbourno, Canberros, Newcastle, Adelaidės, net iš kitos žemės pusės — Venecuelos (p. L. Jablonskis su dukromis). Paminėtinas ir svečias iš Adelaidės p. V. Dumčius, kuris kiekvienais metais specialiai atvyksta į balių ne tuščiomis rankomis. Jis pasveikino dalyvius visų adelaidiškių vardu primindamas, kad adelaidiškiai savo nedalyvavimą baliuje išpirks kitu būdu.

Skirstėsi tautiečiai po baliaus geroje nuotaikoje su viltimi susitikti Spaudos Baliuje ir ateinančiais metais.

Baliaus nuotaikoje: I. Daudarienė, L. Urbonas, G. Petrauskienė.

ŽIEMOS SPORTO ŠVENTĖJE

Net nesinorėtų tikėti, kad Sydnejaus pavasaryje, kuris šiais metais yra gal daug gražesnis kaip europietiška vasara, teks man, šilumą mėgstančiam, bastytis kažkur po Australijos Alpes, stebint mūsų žiemos sporto mėgėjus, turint jau savo 9-ją Lietuvių Žiemos Sporto Šventę. Tačiau, pasimokęs prieš dvejus metus buvusio sibiriško oro ir pūgų Snieguotuose Kalnuose, šį kartą jau prisidėjau megstinių, šiltų kojinių pirštinių ir, svarbiausiai, su veteranu sportininku Robiu, kuris, kaip ir aš buvome pakviesti būti lenktynių teisėjais, pasirūpinome geroka atsarga vidujinį organizmą šildančių degalų.

Ir štai didžioji sydnejiškių dalis, neskaitant išvykstančiųjų savomis priemonėmis, susirenka penktadienio vakare į Lietuvių Klubą, kuris dabar sydnejiškiams yra kaip Dievulio palaima, ypatingai, kad dar ir klubo direktoriai, tur būt iš anksto gailėdamiesi bešalstančių sportininkų, jiems net ir gražią pinigų sumą paskyrė dovanoms nupirkti. Ar gi kas gali būt gražiau. Tikras snieguotas ačiū. Dar likus geram pusvalandžiui iki išvykimo, valgykloje girdisi skanųjų Genės karštų barščių srėbimas, nes ką gali žinot kada ir vėl jų galėsi paragaut. Gi klubas atrodo kaip iš Marso atvykusių kalėdinių senių pripildytas. Visi vatinių ir storų margaspalvių drabužių apgaubti, net baimę sukėlė nuolatiniams penktadienių vakarų klubų lankytojams. Specialus autobusas, veždamas 25 sydnejiškius koviečius ir likusius australus žiemos sporto mėgėjus, pajuda kalnų link. Prasideda kalbos, pažintys, vėliau linksmasis ekskursijos palydovas pasako visas būsimas kalnuose ir motelyje detales, sklinda muzikos garsai, viena kita dainelė, Robis jau iš anksto atidaro savo karštųjų išteklių atsargas, kai, dabar jau barzdotas Andrius, o maniau, kad jis ir vėl į Vokietiją išvažiavo, vaišina iš dešinės ir kairės visus jo gamintuoju lietuvišku krupniku. Pirmą kartą važiuojantiems tokioje lietuviškoje ekskursijoje, dingsta pradžioje buvę varžymosi jausmai, ir autobusas, įskaitant ir visus kitus, ne į lietuvių šventę važiuojančius, pasidaro viena didelė draugiška kompanija. Tikrai smagu. Artėjant prie kalnų, vienas kitas jaunis ar mergina pradeda net ir posmelį nusnausti, tačiau, sustojus prie savo motelio, visi kaip vienas atsigauna (o gal greičiau juos šaltas kalnų oras atgaivina) ir, pasiskirsčius kambariais visi spaudžia į šiltas lovas, nes miego liko jau tik kelios valandos.

Pirmasis rytas kalnų motelyje. Miegas toks saldus ir mano trys jauni kambario partneriai net nemano prabusti. Šiaip taip išverčiau juos, ir visi mauname į valgyklą, kur jau ir likusi dalis laukia pusryčių. Pagaliau pasistiprinę, susitvarkę slides ir milžiniškus batus prisitaikę, spaudžiame į kalnų viršūnę. Sniego vis daugiau ir daugiau matosi ir oras po truputį atvėsta, tačiau smagu kvėpuoti grynu kalnų oru. Parisher Valley papėdyje jau mūsų laukia kiti sydnejiškiai su vadovu D. Kraucevičium (Jumbo), kuris davęs paskutines instrukcijas, pats greitai dingsta. Pirmą kartą atvykę nedrąsiai bando slides, kai J. Liutikas (Cousin George) parodo vyriausios mūsų būstinės "Sun Valley T-Bar" kryptį, pats ir greitai nuspausdamas prie pasikėlimo kėdžių. Palikę jaunius ir pradedančiuosius slidinėti žemai, kartu su keturiom moterims ir R. Liniausku, pradedame pėsčiąją kelionę į šį viduryje kalno esantį barą, kur turime rasti ir visus kitus. Įpusėjus mano gražuolės jau ir paskutinį kvapą baigia išpūsti, tačiau vis kabinasi aukštyn, gi veteranas Robis (čia tau ne stalo tenisą ar biliardą žaisti) pusiaukelyje visai dasimušė ir turėjo ieškoti gražuolių paramos. Šiaip taip pasiekę viršūnę, ten jau radome ir savus ir visus svečius. Gerokai pailsėjus ir atsigaivinus šiuo tuo, gavau paskutines instrukcijas ir vėl žemyn į pakalnę, kur buvo lenktynių rato baigmė. Mano asistentas Robis jau iš savo pareigų atsisakė ir liko tik stebėtoju bare, kai jį pakeitė Nata Liutikaitė ir viršuje prie starto Jūratė Reisgytė. Prasideda pirmosios slolomo lenktynės. Mauna kaip pasiutę tie mūsų slidininkai, tik spėk laiką imti. Vienas kitas ir kulversčiais apsiverčia, tačiau kaulų lūžimo garsų nesigirdi. Leidžiasi vyrai, moterys, jauniai ir jaunučiai.

Mažieji Daukiukai, Mauragiukas ir jau truputį didesnis Pilkiukas atrodo kaip mažos skruzdėlytės iš sniego kupetos iškilę, tačiau ir jie lekia kaip uraganas, net jokių ir nukritimų nebeturėdami. Visos lenktynės pasibaigia labai sekmingai ir gerai.

Šventės oficiali pabaiga vyko gyvenamojo motelio, kurio savininkai yra austrai gražiame salione. Atidarymą pradėjus V. Binkiui, kuris visus dalyvius paprašė minutės atsistojimu pagerbti prieš metus mirusį P. Pilką, buvo pakviestas ALFAS V-bos pirmininkas tarti žodį ir kartu su šventės vadovu D. Kraucevičium įteikti laimėtojų dovanas. Oficialiai daliai pasibaigus, jaukioje ir lietuviškai jaunatviškoje nuotaikoje, D. Gako gitarai pritariant ir jam pačiam dainuojant, vakaras tęsėsi iki ankstyvų paryčio valandų, visiems draugiškai susibičiuliavus ir susidraugavus.

Sekmadienis praėjo paskutiniame sniego pasigėrėjime ir tuoj po pietų autobusas pasuko namų linkui. Ir vėl dainoms skambant, nors jau ir su skaudančiais sąnariais, vis dar paskutinį kartą pasibičiuliavo pakelėje esančioje "Pelican"farmoje, kur buvo suruoštas B—B—Q. Ir po to vieniems besnaudžiant, kitiems jau ir meiliai besikuždant, pasirodė ir Sydnejaus šviesos ir paskutinysis sudiev ir iki pasimatymo kitą kartą.

A. L-tis

Žiemos sporto šventės čempionai. Iš kairės D. Mauragis, V. Binkis, A. Vaitiekūnas, M. Mauragis, M. Vaitiekūnaitė, A. Vaitiekūnas, N. Liutikaitė, A. Garolis, Z. Grosaitė — Zoratto, A. Vaitiekūnas

Nutikimai sniege

Rašo Tas Pats

IX-ji Žiemos Sporto Šventė praėjo su didžiausiu pasisekimu. Truputį būkštauta, kad jau pavasariui prasidėjus, o orui esant jau tikrai varasiškam, nebus užtenkamai sniego. Tačiau sniego buvo daug ir svarbiausia nebuvo tų sibiriškų pūgų, kurios žiemos sporto mėgėjus labai aplamdė priešpaskutinėje šventėje, kurią rengė Canberros sportininkai. Šį kartą šventė praėjo ramiai - nei sulaužytų kaulų, nei sužadėtuvių, o jei krikštynų ir pasitaikys, tai ir pakrikštysim, tik ne vandeniu, o sniegu!

**

Dovanų įteikimo pobūvyje ALFAS pirmininkas A. Laukaitis iškėlė gražią mintį, kurią žada įnešti į Valdybos posėdį siūlant įsteigti pereinamą Petro Pilkos vardo taurę geriausiam žiemos sportininkui. P. Pilkos (Pipo) ir buvo pirmoji ideja įgyvendinti žiemos sporto varžybas lietuvių tarpe, kas sėkmingai prigijo ir jau turi didelio pasisekimo ypač jaunimo tarpe. O kadangi P. Pilka buvo ir ALFAS pirmininkas, tai tas jam ypač pritiktų.

**

Šioje šventėje dalyvavo sportininkų iš trijų miestų — Sydnejaus, Canberros ir Melbourno, atstovaudami savuosius sporto klubus. O gal geriau pasakius — tik dviejų klubų ir Vaitiekūnų šeimos sporto šventė! Nežinia, kodėl Adelaidė ir Melbournas taip ignoruoja Sydnejaus rengiamas šventes. Dėl nuotolių Adelaidę dar būtų galima pateisinti, tačiau Melbourno tai tikrai ne. Tikri užsispyrėliai, tik nežinau, ar žemaičiai, ar suvalkiečiai, nes jeigu jau ne pas juos, tai niekur! Ledinio krištolo taurė, pilna putojančio šampano priklauso Vaitiekūnų šeimai už tikrą sportinės dvasios parodymą ir gražų atstovavimą savo aptingusių, o gal apšarmojusių kolegų.

**

Šių metų drąsos taurę gavo sydnejiškė Ginta Viliūnaitė. Pasirodo, su laiku šiai puikiai merginai šalia skautavimo, tautinių šokių atsivėrė ir sportinė gyslelė. Pradžia buvo tikrai gera ir sveikintina, tik apačioje buvę laiko teisėjai per jos du važiavimus iš sušalimo net visą "Jono Vaikščiotojo" bonkelę ištuštino ir vis tiek negalėjo suprasti, kaip čia atsitiko, kad jos greitas nusileidimas buvo dviem minutėm lėtesnis už lėtą ir vingiuotą slolomą. Tikėkimės, kad ištušinus "Courage" taurės skystąją dalį tas paaiškės. **(Bus daugiau)**

Australijos Lietuvių Fonde

AUKOS.

Pastaruoju metu prof. J. Marvan knygos išleidimui aukojo:
50 dol. Melb. Liet. Kat. Moterų Draugija.
40 dol. p. Juozas Pranckūnas (Melb.)
25 dol. p.p. Vytautas Kibaitis, Vytautas Vaitkus, Prašmutų šeima (visi iš Melb.).

Aukos A.L. Fondui:

Mirus a.a. Algirdui Jokūbauskui vietoje gėlių Fondui skyrė aukų:
10 dol. Melb. Soc. Globos Moterų Draugija.
5 dol. p.p. V. ir S. Makarevičiai iš Beechworth.

Tautos Šventės proga Fondui aukojo p. Vincas Stagis (Melb.) 10 dol.

A.L.Fondo Valdyba nuoširdžiai dėkoja rėmėjams už aukas tikėdama, kad atskirų tautiečių ir organizacijų sudėtos Fondui aukos bus tas aruodas, iš kurio tautinė kultūrinė veikla semsis sau paramos.

A.L. Fondo Valdyba

VISUR VISAIP

Jau kiek laiko Sydnejaus Liet. sporto Klubas Kovas suorganizavęs klubo nariams lietuvių kalbos kursus, kuriuos veda p. Č. Liutikas. Norėdamas kursų lankytojus paskatinti, Kovo pirmininkas p. J. Dambrauskas yra paskyręs 100 dolerių, kurie kursų pabaigoje bus paskirstyti kaip premijos sąžiningiausiai kursus lankiusiems kursantams.

Ponai Kaspučiai ir Vyšniauskai iš Pertho traukiniu ir mašinomis keliaudami per Australiją buvo apsistoję kelioms dienoms ir Sydnejuje aplankydami savo senus bičiulius ir Lietuvių Klubą Bankstown'e.

Sydnejus savo didumu, gražia statyba ir apylinkės grožiu labai patiko, bet jame gyventi nenorėtų.

Sužavėti Canberra, Adelaide ir savo Perth'u. Iš jų visų geriausias Perth.

Gėrėjosi ir Sydnejaus Lietuvių Klubu pareikšdami, kad jie norėtų turėti savo saliukę bent tokio dydžio kaip klubo valgykla.

**

Gintaro grupės mokytoja p. Ava Saudargienė neseniai buvo išvykusi į Europą ir susitikusi su lietuvių taut. šokių grupe Muenchene pakvietė ją atvykti pagastroliuoti Australijoje. Tokį pakvietimą jie su džiaugsmu priėmė ir jeigu sutelks pakankamai lėšų, tai pažadėjo vykti pirmoj eilėj į Australiją.

***

Atsimenat praėjusiose Liet. Dienose svečius solistus Neriją Linkevičiūtę ir Bernardą Prapuolenį? Jie vis dar mintyse su Australijos lietuviais planuodami dar kartą apsilankyti. Abu pasišventę lietuviškai dainai ir nuolat koncertuoja pasiekdami tolimiausius kraštus. Prieš mėnesį Nerija koncertavo Londone Europos Liet. Studijų Dienose. Pereitą savaitę Bernardas telefonu iš Čikagos prašė perduoti linkėjimus visiems Australijos lietuviams sakydamas iki greito pasimatymo.

KRONIKA

MILIJONINĖ "TALKA"

Australijos Lietuvių Kooperatinės Kredito Draugijos "Talkos" narių metinis susirinkimas įvyko rugsėjo 10 d. Melbourne, kur dalyvavo vietos narių didelis skaičius ir "Talkos" Adelaidės skyriaus vadovai p.p. V. Neverauskas ir V. Baltutis.

Talkos Valdyba, kurią sudarė pirm. P. Baltutis, sekr. V. Alekna, ir nariai — J. Balbata, J. Kalnėnas, Arnis Muceniekas vietoje pasitraukusio po 13 metų darbo Broniaus Vanago, patiekė metiniam susirinkimui finansinę apyskaitą, kuri vienbalsiai buvo patvirtinta.

Talka, įsteigusi savo skyrių Adelaidėje, žengia su pasitikėjimu ir pilnu tautiečių pritarimu į ateitį. Su apgailestavimu tenka pasakyti, kad Sydnejuje skyriaus dar nepavyko įsteigti. Visi valdžios leidimai gauti, ir dabar viskas priklauso nuo pačių Sydnejaus tautiečių, kurie turėtų tikrai sukrusti.

Talkos veikimą geriausiai parodo jos metinė — šešioliktoji apyskaita ir balansas, iš kur matome, kad Talkos apyvarta peršoko milijoninę sumą ($ 1.058.039).

Gražu, kad Talka įstatymų ribose jau gražiomis sumomis parėmė lietuviškas organizacijas ir kultūrinę veiklą.

Talkai vadovauti perrinkti aukščiau paminėti asmenys. Tenka tik palinkėti geros sėkmės visiems lietuviams šiame reikšmingame darbe.

Talkininkas

RAMOVĖNŲ UŽSIMOJIMAI

Lapkričio mėnuo yra ramovėnų intensyvios veiklos mėnuo. Šį mėnesį 20 d. Melbourno Ramovės skyrius numatęs Liet. kariuomenės įsisteigmo 59 metines švęsti ne vien su įprastom pamaldom ir paskaita, bet ir su vaidinimu "Teta iš Amerikos". Tai bus seniai lauktas mūsų mėgėjų teatro linksmas pasirodymas. Gi savaitę vėliau - 26 d. įvyks granoiozinis balius, kuriame irgi bus daug ko netikėto. Mielus tautiečius iš anksto apie tai įspėjame ir prašome tas datas atžymėti savo kalendoriuose.

N.B.

PASKENDO LIETUVIS

Pereitą savaitę bežvejodamas paskendo melburniškis Jonas Ramanauskas, 38 metų, šešių vaikų tėvas. Žvejojo su savo jaunamečių sūnumi, kuris buvo išgelbėtas. Skęsdamas tėvas dar spėjo pasakyti sūnui: "Rūpinkis mama!"

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, Bankstown. Tel.: 708-1414

ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS ŠOKIAI GROJANT GOLDEN TRIO KAPELAI

Spalio 8 d.
MARIA SABAU
rumunė dainininkė, palydima Joanne Brandman ir Vincent Spano

ir

KOVO vakaras

Klubo biblioteka veikia:
sekmadieniais 1.30 — 5 val.
trečiadieniais 3 — 6 val.(bandymas)
Bibliotekoje galima įsigyti knygų, plokštelių, liet. medalių, pašto ženklų, net taut. drabužių.

Sydnejaus Liet. Klube perkant išnešimui didesniais kiekiais duodama 10% nuolaidos už spiritinius gėrimus ir 5% už alų.

Primename, kad šeštadienių šokių vakarais visi turi dėvėti klubo taisyklėse nurodytą aprangą.

KLUBAS ATVIRAS:
pirm.-treč. 4-10 val., ketv. 4-11 val., penkt. 4-12 val., šešt. 2-1 val., sekm. 12.30 - 11 val.

ŠOKIAI grojant Golden Trio kapelai šešt. 8-12 val., sekm. 7-10 val.

Antradieniais stalo tenisas
Trečiadieniais šachmatai
Ketvirtadieniais dvigubi jackpotai

VALGYKLA veikia: pirm. - penk. 6-9 val., šešt. 6-10 val., sekm. 1-9 val.
Valgyklos vedėja G. Kasperaitienė

Visi jauni ir seni maloniai kviečiami į metinį pavasarinį sporto Klubo Kovo

ŠOKIŲ VAKARĄ

spalio 8 d. Sydnejaus Lietuvių Klube. Pradžia 7 val.
Tą vakarą patraukli Klubo programa, gera sportiška nuotaika, loterija

Informacija

LITERATŪRINĖ POPIETĖ

Spalio 9 d. - sekmadienį - 3 val. popiet, Sydnejaus Lietuvių Klubo viršutinėje salėje, Bankstown'e, įvyks šešių lietuvių autorių - sydnejiškių knygų, pasirodžiusių paskutiniu metu, pristatymo popietė.

Knygų pristatymą organizuoja Sydnejaus Senųjų Skautų Židinys. Pristatyme dalyvauja visa eilė visuomenininkų - aktorių - deklamatorių - muzikų iš jaunesniosios ir vyresniosios kartos, talkinančių Židiniui. Dalį programos išpildys patys autoriai.

Maloniai kviečiame susidomėjusius tautiečius, visus židiniečius bei jų šeimas šiame parengime dalyvauti.

Įėjimas veltui.

Sydnejaus Senųjų Skautų Židinys

LIETUVIŲ DIENOS

Nors L.D. Sydnejuje įvyks tik kitų metų pabaigoje, bet joms rengti komitetas, vadovaujamas Dr. B. Vingilio, jau dabar intensyviai dirba. Ketvirtasis komiteto posėdis įvyko rugsėjo 23 d., kuriame buvo išklausyti ir aptarti iš bendruomenės narių gauti pasiūlymai, svarstytos koncertų datos ir programos.

Be savų jėgų, L.D. programoje dalyvaus iš J.A.V. iškiliausia tautinių šokių grupė "Grandinėlė". Numatoma, kad L.D. užsibaigus "Grandinėlė" koncertuos dar Adelaidėje ir Melbourne. Tuo reikalu susirašinėjimą veda p. A. Reisgys.

L.D. Rengti komitetas jau dabar esančioms išlaidoms padengti gavo paskolą iš A.L. Fondo. Komitetas nuoširdžiai dėkoja A.L.F. valdybai už palankų nutarimą ir suteiktą paskolą, kuri užtikrins sklandesnį L.D. ruošimo darbą.

L.D.R.K. Inf.

PRANEŠIMAS

Spalio 23 d. Sydnejaus Liet. Klube įvyks didžiojo lietuvių poeto Oskaro L. Milašiaus minėjimas jo 100 metų sukakties proga. Minėjime poetą pristatys V. Kazokas, seks deklamacijos iš jo kūrybos ir jo mistinės poemos "LEMUELIO IŠPAŽINTIS" inscenizavimas, kurį paruoš Paulius Rūtenis su savo talkininkais.

Įsidėmėkite: O.V.L. Milašiaus minėjimas spalio 23 d., sekmadienį, 3 val. Sydnejaus Liet. Klube.

NAUJA KLUBO DIREKCIJA

Rugsėjo 27 d. įvyko Sydnejaus Lietuvių Klubo narių metinis susirinkimas, kuriame buvo priimta metinė klubo apyskaita ir paskelbta naujai išrinktoji klubo direkcija, kurią sudaro: V. Simniškis, A. Reisgys, V. Juška, B. Genys, R. Skeivys, A. Migus, K. Protas.

Iš apyskaitos patirta, kad pereitais finansiniais metais klubas padarė apie 40.000 dolerių pelno, pilnai išmokėjo banke turėtą skolą.

KVIETIMAS JAUNIMUI

Sydnejaus tautinių šokių grupei Gintarui reikalingi nauji šokėjai - šokėjos 18-22 metų amžiaus. Tuo pačiu grupės vadovybė kreipiasi ir į tėvus prašydama kad jie paragintų savo subrendusius jaunuolius stoti į taut. šokių grupę drauge paaiškinant ir iškeliant mūsų taut. šokių estetinę vertę ir per juos tautinio auklėjimo bei sąmoninimo svarbą o tuo pačiu ir fizinio lavinimo naudą.

Gintaro repeticijos vyksta kiekvieną sekmadienį 6 val. vak. Sydnejaus Liet. Klubo viršutinėje salėje.

Aušro tunto skautai ir sporto Klubas Kovas spalio 16 d. rengia

Automobilių lenktynės

Observation Car rally

Mašinos renkasi prie Lietuvių Klubo Bankstowne 10 val. ryto.

Smulkesnes informacijas teikia: J. Belkus tel. 709 8163 arba J. Dambrauskas tel. 709 3814.

Lenktynių pabaiga skautų žemėje Ingleburne. Ten pat 1 val. p.p.

gegužinė ir barbeque

Skautai keps kepsnius ir svečius vaišins tauriaisiais gėrimais, o jaunimą vaisvandeniais ir užkandžiais. Bus muzika, šokiai ir dainos malonioje sekmadienio popietėje.

Maloniai kviečiame visus atvykti ir pasidžiaugti gražioje pavasario gamtoje.

Įsidėmėkite: gegužinės metu bus traukiama loterija, kurios stambiausias laimikis yra kelionė dviem į N. Zelandiją.

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne, minėdama savo veiklos 25-ąsias metines ruošia kultūrinę popietę —

LAUMĖS JUOSTĄ

poezijos, prozos, dainos ir šokio derinį
Lietuvių Namuose, 44 Errol St., Nth Melbourne, spalio 16 d.

Pradžia: 3 val. p.p.
Bilieto kaina: $ 3; pensininkams ir jaunimui $ 2

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY "OUR HAVEN"

Leidžia
Australijos Lietuvių Bendruomenė

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija:
I. Jonaitis, A. Reisgys.

Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. 2200;
Tel. 709 8395

Leidėjo ir Administracijos adresas:
Box 4558. G.P.O. Sydney 2001
Administracijos Tel. 649 9062

Prenumerata:

Australijoje metams	$ 20.00
Užsienyje paprastu paštu	$ 24.00
Oro paštu į N. Zelandiją	$ 35.00
Oro paštu kitur	$ 50.00

Atskiro Nr. kaina 50 centų

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRINTED BY ROTOR PRESS PTY.LTD